

Қазақстан Республикасының Орталық сайлау комиссиясы туралы ережені бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы 1996 жылғы 11 қарашадағы N 3205.

Ескерту. Жарлықтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Президентінің 10.07.2021 № 620 Жарлығымен.

"Қазақстан Республикасының Президенті туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңы 14-бабының 2) тармақшасына сәйкес **ҚАУЛЫ ЕТЕМІН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

1. Қазақстан Республикасының Орталық сайлау комиссиясы туралы Ереже (қоса беріліп отыр) бекітілсін.

2. Мыналардың күші жойылған деп танылсын:

"Қазақстан Республикасының Орталық сайлау комиссиясы туралы Ережені бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 1993 жылғы 21 желтоқсандағы № 1469 қаулысы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 1993 ж., № 48, 579-құжат);

"Қазақстан Республикасының Орталық сайлау комиссиясы туралы Ережеге өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 1996 жылғы 22 ақпандағы № 2856 Жарлығы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 1996 ж., № 7, 38-құжат).

3. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

Қазақстан Республикасы
Президентінің
1996 жылғы 11 қарашадағы
№ 3205 Жарлығымен
бекітілген

Қазақстан Республикасының Орталық сайлау комиссиясы туралы ереже

Ескерту. Ереже жаңа редакцияда - ҚР Президентінің 12.02.2013 № 501 Жарлығымен

1-тарау. Жалпы ережелер

Ескерту. 1-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

1. Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясы (бұдан әрі - Комиссия) Қазақстан Республикасының тұрақты жұмыс істейтін мемлекеттік органы болып табылады, Республика сайлау комиссияларының біртұтас жүйесіне басшылық етеді.

2. Комиссия өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарына, Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне, өзге де нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ осы Ережеге сәйкес жүзеге асырады.

3. Комиссия мемлекеттік мекеме ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады, мемлекеттік тілде өз атауы бар мөрлері мен мөртаңбалары, белгіленген үлгідегі бланкілері, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазынашылық органдарында шоттары болады.

4. Комиссия азаматтық-құқықтық қатынастарға өз атынан түседі.

5. Комиссия, егер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оған уәкілеттік берілген болса, мемлекеттің атынан азаматтық-құқықтық қатынастардың тарапы болуға құқығы бар.

6. Комиссия өз құзыретінің мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қаулылар қабылдайды.

7. Комиссия аппаратының құрылымы мен штат санының лимиті Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес бекітіледі.

8. Комиссияның заңды мекенжайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Бейбітшілік көшесі, 4.

Ескерту. 8-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

9. Мемлекеттік органның толық атауы - "Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясы" мемлекеттік мекемесі.

10. Осы Ереже Комиссияның құрылтай құжаты болып табылады.

11. Комиссияның қызметін қаржыландыру республикалық бюджеттен жүзеге асырылады.

12. Комиссияға кәсіпкерлік субъектілерімен Комиссияның функциялары болып табылатын міндеттерді орындау тұрғысында шарттық қатынастарға түсуге тыйым салынады.

Егер Комиссияға заңнамалық актілермен кірістер әкелетін қызметті жүзеге асыру құқығы берілсе, онда осындай қызметтен алынған кірістер мемлекеттік бюджеттің кірісіне жіберіледі.

2-тарау. Комиссияның миссиясы, негізгі міндеті, функциялары, құқықтары мен міндеттері

Ескерту. 2-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

13. Комиссияның миссиясы: еркін және әділ сайлау мен республикалық референдумдар өткізу жолымен азаматтардың тікелей немесе өз өкілдері арқылы мемлекет істерін басқаруға қатысу құқықтарын қамтамасыз ету.

14. Комиссияның негізгі міндеті Қазақстан Республикасында әділ, шынайы және еркін сайлаулар мен республикалық референдумдар өткізу болып табылады.

15. Комиссия өз құзыреті шегінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) Қазақстан Республикасының аумағында сайлау және республикалық референдум туралы заңнаманың орындалуын бақылауды және оның бірыңғай қолданылуын қамтамасыз етуді;

2) өз құзыреті шегінде Қазақстан Республикасының барлық аумағында міндетті, сайлауды ұйымдастыру және өткізу мәселелері бойынша шешімдер, сондай-ақ өзге де құқықтық актілер қабылдайды;

3) Қазақстан Республикасы Президентінің, Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі депутаттарының сайлауын дайындау мен өткізуді ұйымдастырады;

4) Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты депутаттарының сайлауын ұйымдастыру мен өткізуге басшылық етеді;

5) Қазақстан Республикасының Президенттігіне кандидаттарды тіркейді, оларға тиісті куәліктер береді, Президенттікке кандидатты тіркеуден бас тартады немесе тіркеу туралы шешімнің күшін жояды, Президенттікке кандидаттарды тіркегеннен кейін жетінші күннен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында Президенттікке әрбір кандидаттың тегін, атын, әкесінің атын, туған жылын, атқаратын лауазымын (кәсібін), жұмыс және тұрғылықты орнын, сондай-ақ Президенттікке кандидаттың қалауы бойынша, оның қоғамдық бірлестікке, ұлтына қатысты мәліметтерді көрсете отырып тіркелгені туралы хабар жариялайды;

6) Қазақстан Республикасының Президенттігіне кандидаттың Қазақстан Республикасының Конституциясы мен "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Конституциялық заңында қойылатын талаптарға сәйкестігін белгілейді;

7) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп, медициналық қорытындыға қойылатын талаптарды және Республика Президенттігіне кандидатты тіркеуге кедергі келтіретін аурулардың тізбесін белгілейді;

8) Қазақстан Республикасы Конституциясының 41-бабының 2-тармағын ресми түсіндіру туралы Республика Конституциялық Кеңесінің шешіміне сәйкес Президенттікке кандидаттың мемлекеттік тілді еркін меңгергенін белгілеу рәсімін айқындайды;

9) партиялық тізімдер бойынша сайланатын Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі депутаттарының бір бөлігін және Қазақстан Республикасы мәслихаттарының депутаттарын сайлауға саяси партияларды қатыстыруға рұқсат беру туралы мәселені қарайды;

9-1) бірмандаттық аумақтық сайлау округтері бойынша Парламент Мәжілісінің депутаттарын сайлау жөніндегі сайлау округтерін құрады және олардың шекараларын белгілейді, сайлау округтерінің тізімін және олардың шекаралары туралы мәліметті бұқаралық ақпарат құралдарында жариялайды;

10) Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарын сайлау жөніндегі партиялық тізімдерді тіркейді және оларды тіркегеннен кейін оныншы күннен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында саяси партияның атауы мен партиялық тізімге енгізілген адамдар саны, сондай-ақ, партиялық тізімге енген әрбір адамның тегін, атын, әкесінің атын, туған жылын, атқаратын лауазымын (кәсібін), жұмыс және тұрғылықты орнын көрсете отырып, тіркеу туралы хабар жариялайды;

11) алып тасталды – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен;

12) тіркеу кезінде Қазақстан Республикасының Мәжілісі депутаттығына кандидатқа тиісті куәлік береді;

13) "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында көзделген жағдайларда Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарын сайлау жөніндегі партиялық тізімді тіркеуден бас тартады немесе тіркеу туралы шешімнің күшін жояды;

14) алып тасталды – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен;

15) "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында көзделген жағдайларда Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарын сайлау жөніндегі партиялық тізімге енгізілген адамды аталған тізімнен алып тастау туралы шешім қабылдайды;

16) Қазақстан Республикасы бойынша тұтас алғанда Президентті және Парламент депутаттарын сайлау қорытындыларын шығарады, сайланған Қазақстан Республикасы Президентін және Парламентінің депутаттарын тіркейді, бұл туралы бұқаралық ақпарат құралдарында хабар жариялайды;

17) Парламент Мәжілісінің партиялық тізімдері бойынша дауыс беру қорытындылары бойынша депутаттық мандаттарды бөлу үшін квота белгілейді;

18) Республика Парламенті депутаттарын сайлау қорытындыларын бұқаралық ақпарат құралдарында жариялаған соң әрбір депутатқа Комиссия белгілеген үлгідегі куәлік пен омырауға тағатын белгіні тапсырады;

19) Қазақстан Республикасының Президентін сайлау кезінде қайта дауыс беру мен қайта сайлауды тағайындайды және өткізілуін ұйымдастырады;

20) "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында көзделген жағдайларда тиісті әкімшілік-аумақтық бөліністе Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі депутаттарының сайлауын жарамсыз деп таниды, қайта дауыс беруді тағайындайды;

21) "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында көзделген жағдайларда Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттарын қайта сайлауды тағайындайды;

22) Қазақстан Республикасы Парламентінің шығып қалған депутаттарының орнына сайлауды тағайындайды;

23) депутаттарға жазалау шараларын колдануға, олардың Қазақстан Республикасы Конституциясының 52-бабы 3-тармағының талаптарын, депутаттық әдеп ережелерін сақтауына, сондай-ақ депутаттың өкілеттіктерін тоқтатуына және өкілеттіктері мен депутаттық қолсұғылмаушылықтан айыруға байланысты мәселелерді қарауға дайындайды.

Депутаттардың Парламент Палаталарының және олардың органдарының отырыстарына қатысуын, сондай-ақ депутаттың өз дауысын басқа біреуге бермеуін бақылауды Комиссия мүшелері жүзеге асырады.

Жоғарыда көрсетілген мәселелерді Қазақстан Республикасы Парламентінде қарау және қарауға енгізу тәртібі Комиссия бекітетін тиісті ережемен регламенттеледі;

24) Қазақстан Республикасы Парламенті депутатының өкілеттіктерін тоқтатуға әкелетін негіздердің туындау фактісін көрсететін қаулы және тиісті адамның Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаты өкілеттіктерін жоғалту фактісін көрсететін қаулы қабылдайды;

25) таңдаушылардың шешімі бойынша Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты депутатының өкілеттіктерін тоқтату бойынша дауыс беру қорытындыларын белгілейді; таңдаушылардың шешімі бойынша Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты депутатының өкілеттіктерін тоқтату жөніндегі құжаттардың үлгілерін бекітеді;

26) жаңа шақырылымды қалыптастыру кезінде әкімшілік-аумақтық бірліктер халқының санына сәйкес олардан сайланатын мәслихаттар депутаттарының санын айқындайды;

27) мәслихаттар депутаттарының кезекті және кезектен тыс сайлауын тағайындайды;

28) мәслихаттар депутаттарын, аудан, облыстық маңызы бар қала, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімін және өзге де жергілікті өзін-өзі басқару органдарының мүшелерін сайлауды ұйымдастыру және өткізу кезінде аумақтық сайлау комиссиялары қызметінің "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының талаптарына сәйкестігін бақылауды жүзеге асырады және "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасы Конституциялық заңын бұзушылықтар анықталған кезде олардың шешімдерінің күшін жояды;

28-1) мемлекеттік қызмет істері жөніндегі уәкілетті органмен бірлесіп аудан, облыстық маңызы бар қала, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округтің әкімдігіне кандидаттың Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі саласындағы

заңнамасының талаптарына сәйкестігін тексеру үшін қажетті құжаттардың тізбесін белгілейді;

29) мерзімді баспа басылымдарының республикалық және жергілікті бюджеттерде көзделген қаражат есебінен сайлау комиссияларының хабарларын орналастыру тәртібі мен көлемін айқындайды;

30) Қазақстан Республикасының Президенті мен Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттарын сайлау бойынша сайлауалды науқан барысы туралы сайлаушыларды хабардар етеді;

31) Қазақстан Республикасының Президентін, Қазақстан Республикасы Парламентінің, мәслихаттарының депутаттарын, аудан, облыстық маңызы бар қала, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімін, сондай-ақ өзге де жергілікті өзін-өзі басқару органдарының мүшелерін сайлау алдындағы үгітті және сайлауды ақпараттық қамтамасыз етуді жүзеге асыру тәртібін айқындайды;

32) бұқаралық ақпарат құралдары, онлайн-платформаларды пайдаланушылар берген сайлау алдындағы үгітті жүргізу үшін эфир уақытын, баспасөз бетінен орын және ақпарат көлемін ұсынудың төлем мөлшері, шарттары мен тәртібі туралы мәліметті өзінің интернет-ресурсында орналастырады;

33) сайлауалды пікірталастарды өткізу тәртібі мен шарттарын айқындайды;

34) Президенттікке кандидаттар, Мәжіліс депутаттығына кандидаттардың партиялық тізімдерін ұсынған саяси партиялар үшін теледидарда сайлауалды пікірталастарды ұйымдастырады;

35) сенім білдірілген адамдарды тіркеу жөніндегі нұсқаулықты бекітеді;

36) алып тасталды – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен;

37) сайлау құжаттарын сақтау тәртібін белгілейді;

38) Президентті және партиялық тізімдер бойынша Парламент Мәжілісінің депутаттарын сайлау жөніндегі дауыс беруге арналған бюллетеньдердің нысаны мен мәтінін, Парламент Сенатының, бірмандаттық аумақтық сайлау округтері бойынша сайланатын Парламент Мәжілісінің депутаттарын, мәслихат депутаттарын, аудан, облыстық маңызы бар қала, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімін және өзге де жергілікті өзін-өзі басқару органдарының мүшелерін сайлау жөніндегі дауыс беруге арналған бюллетеньдердің нысанын, оларды дайындау тәртібін, сондай-ақ қорғалу дәрежесін белгілейді;

39) Комиссия белгілеген тәртіппен Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарын сайлау бойынша дауыс беруге арналған сайлау бюллетеніне саяси партиялардың атауларын енгізудің кезектілігін белгілеу бойынша жеребе тартуды өткізеді;

40) Қазақстан Республикасы Президенті мен Қазақстан Республикасы Парламенті депутаттарын сайлау бойынша сайлау бюллетеньдерін дайындауды қамтамасыз етеді;

41) кандидатура алып тасталған, кандидат етіп ұсыну туралы шешімнің күші жойылған, кандидаттарды, партиялық тізімдерді тіркеу туралы шешімнің күші жойылған жағдайларда сайлау бюллетеньдеріне өзгерістер енгізу тәртібін айқындайды;

42) сайлаушылар (таңдаушылар) тізімдерінің, Президенттікке кандидаттарды қолдайтын сайлаушылардың қолдарын жинауға, Парламент Сенатының депутаттығына кандидаттарды қолдайтын таңдаушылардың қолдарын жинауға және аудан, облыстық маңызы бар қала, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округтің әкімдігіне кандидаттарды қолдайтын сайлаушылардың қолдарын жинауға арналған қол қою парақтарының, бірмандаттық аумақтық сайлау округі бойынша сайланған Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің және мәслихатының депутаттарын кері шақырып алу үшін азаматтардың қолдарын жинауға арналған қол қою парағының, өзге де сайлау құжаттарының нысанын белгілейді;

43) Республика Парламенті депутатының куәлігі мен омырауға тағатын белгісі туралы ережені, олардың үлгілері мен сипаттамасын бекітеді;

44) Президент, мәслихат депутаттары үшін куәліктің және омырауға тағатын белгінің үлгісін, сондай-ақ аудан, облыстық маңызы бар қала, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімі және өзге жергілікті өзін-өзі басқару органдары мүшелері куәлігінің үлгісін белгілейді;

45) электрондық сайлау жүйесін "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында регламенттелмеген бөлігінде пайдалану тәртібін белгілейді;

46) электрондық сайлау жүйесі немесе оның жекелеген элементтері пайдаланылатын сайлау округтері мен сайлау учаскелерін айқындайды;

47) электрондық сайлау жүйесін іске қосу уақытын белгілейді;

48) Қазақстан Республикасының сайлаушы азаматтарының бірыңғай электрондық тізілімін жүргізеді;

49) сайлаушылар және сайлау учаскелерінің шекаралары туралы электрондық түрдегі мәліметтерді салыстыру мен ұсыну тәртібін айқындайды;

50) дауыс беру үшін сайлаушылар тізімдерін түзу, сондай-ақ оларды сайлау комиссияларына ұсыну тәртібін айқындайды;

51) дауыс беру құқығын беретін есептен шығару куәліктерін дайындауды ұйымдастырады, оларды беру және есепке алу тәртібін айқындайды;

52) сайлау жүйелері саласындағы халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;

53) аккредиттелген байқаушылар үшін куәліктің үлгісін белгілейді;

54) шет мемлекеттердегі сайлауды байқау үшін Қазақстан Республикасының азаматтарын жіберу жөніндегі тәртіпті айқындайды және жұмысты ұйымдастырады;

55) Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы заңнаманы түсіндіруді ұйымдастырады;

56) Комиссияның ресми интернет-ресурсында Қазақстан Республикасының сайлау заңнамасы жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, сайлауды тағайындау және өткізу, сондай-ақ өткен сайлаудағы дауыстарды санау нәтижелері туралы ақпаратты орналастырады;

57) субъект заңнамалық акт жобасының заңнамалық бастама құқығын ресми енгізуі үшін сайлау практикасын зерделеу және Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы заңнаманы жетілдіру жөніндегі жұмысты жүргізеді;

58) ақпараттық бюллетенді мезгіл-мезгіл жариялайды;

59) сайлау процесіне қатысушыларды оқытуды ұйымдастырады және жүргізеді;

60) саяси партиялардың өкілдерімен және сайлау процесіне басқа қатысушылармен сайлауды ұйымдастыру және өткізу жөнінде семинарлар өткізеді;

61) электрондық сайлау жүйесін пайдалана отырып сайлау өткізу кезінде тиісті сайлау комиссияларының мүшелеріне оны қолдануға оқытуды жүргізеді;

62) бұқаралық ақпарат құралдары арқылы сайлауда электрондық сайлау жүйесін пайдалануға халықты оқытуды ұйымдастырады;

63) Комиссия айқындайтын тәртіппен аумақтық сайлау комиссиялары ұсынған бюджеттік өтінімдер негізінде сайлау науқанын өткізуге арналған шығыстардың үлгі сметасын жасайды және Республика Үкіметіне ұсынады;

64) сайлау науқанын өткізуге бөлінген республикалық бюджет қаражатын сайлау комиссияларының арасында бөледі;

65) арнаулы уақытша шотты ашу, сайлау қорларының қаражатын жұмсау тәртібін және тиісті банктік мекемені айқындайды;

66) кандидаттарға сөз сөйлеу үшін қаражат бөлу тәртібі мен көлемін айқындайды;

67) Қазақстан Республикасының Президентін, Парламенті Мәжілісінің депутаттарын сайлау қорытындылары жарияланғаннан кейін бес күн ішінде сайлау қорына түскен ақшаның жалпы сомасы және оның көздері туралы ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялайды;

68) саяси партияларды қаржыландыру тәртібін айқындайды;

69) сайлау комиссияларының қызметі үшін қажетті материалдық-техникалық жағдайлардың жасалуын бақылайды;

70) мүмкіндігі шектеулі азаматтардың сайлау құқықтарын іске асыру үшін жағдайлар жасау жөніндегі жұмысты үйлестіреді;

71) сайлау учаскесінде, дауыс беру пунктінде дауыс беруге арналған үй-жайды жарақтандыру жөніндегі нұсқаулықты бекітеді;

72) мөлдір материалдан дауыс беруге арналған жәшіктердің нысанын және сайлау комиссиялары мөрлерінің үлгілерін белгілейді;

73) "Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының Инженерлік-техникалық орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнынан ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылым объектілерін,

интернет-ресурсты құру, дамыту, енгізу, сүйемелдеп отыру, әкімшілік ету, пайдалану және жүйелік-техникалық қызмет көрсету және сайлау қызметін материалдық-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алады;

74) Қазақстан Республикасының Президентін, Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттарын сайлау жөніндегі, бірмандаттық аумақтық сайлау округтері бойынша сайланған Парламент Мәжілісінің депутаттарын кері шақырып алу бойынша сайлау комиссияларына басшылық етеді;

75) сайлау комиссияларының шешімдері мен әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) арыздар мен шағымдарды қарайды;

76) сайлау комиссиялары шешімдерінің күшін жояды және оларды тоқтата тұрады;

77) сайлау комиссиясының қызметін тоқтату туралы сотқа арызбен жүгінеді;

78) Референдумның орталық комиссиясының функцияларын орындайды;

79) республикалық референдум туралы заңнаманы бұзушылықтар туралы арыздар мен шағымдарды қарайды;

80) азаматтарды референдумға дайындық барысы туралы хабардар етеді;

81) референдумның бастамашыл тобын тіркеу туралы куәліктің нысанын бекітеді;

82) референдумның бастамашыл тобын және оның референдумға ұсынатын мәселесін (мәселелерін) тіркейді және ол туралы бұқаралық ақпарат құралдарында ресми хабар жариялайды;

83) бір уақытта қол қою парақтарын бере отырып, референдумның бастамашыл тобын тіркеу туралы куәлікті береді;

84) "Республикалық референдум туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында көзделген жағдайларда референдумның бастамашыл тобы мүшелерінің қызметін, бастамашыл топтың қызметін тоқтату туралы және оны тіркеу туралы куәлікті қайтарып алу туралы шешім қабылдайды;

85) "Республикалық референдум туралы" Қазақстан Республикасының Конституциялық заңында көзделген жағдайларда жекелеген учаскелерде (әкімшілік-аумақтық бөліністерде) референдум өткізуді жарамсыз деп таниды;

86) Қазақстан Республикасы бойынша тұтас алғанда референдумның қорытындыларын шығарады, ол туралы бұқаралық ақпарат құралдарында хабар берілуін қамтамасыз етеді;

87) дауыс беруге арналған бюллетеньдердің, сайлаушылар тізімдерінің, қол қою парақтарының, референдум өткізу үшін қажетті өзге де құжаттардың нысандары мен мәтіндерін; дауыс беру уақытын, сондай-ақ референдум құжаттарын сақтау тәртібін белгілейді;

88) қол қою парақтары мен референдумның бастамашыл тобының қол жинау нәтижелері жөніндегі қорытынды хаттамаларын сақтаудың тәртібі мен мерзімдерін белгілейді;

89) референдум комиссияларына басшылық жасайды, олардың шешімдерінің күшін жояды және тоқтата тұрады, сондай-ақ олардың арасында референдумды ұйымдастыруға және өткізуге арналған қаражатты бөледі;

90) референдум комиссияларының материалдық-техникалық қамтамасыз етілу жай-күйін бақылайды;

91) консультативтік-кеңесші органдар құрады;

91-1) жарғылық қызметіне сайлауды байқау жөніндегі қызметті жүзеге асыру жататын қоғамдық бірлестіктер мен коммерциялық емес ұйымдарды аккредиттеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

91-2) жарғылық қызметіне сайлауды байқау жөніндегі қызметті жүзеге асыру жататын республикалық қоғамдық бірлестіктер мен коммерциялық емес ұйымдарды аккредиттеуді жүзеге асырады;

91-3) сайлауды, референдумды әзірлеу мен өткізу кезеңінде сайлау комиссияларын ұйымдастыру және олардың қызметі үшін қажетті тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

91-4) аумақтық сайлау комиссияларының мүшелеріне қойылатын біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

92) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де функцияларды жүзеге асырады.

Ескерту. 15-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758; өзгеріс енгізілді - ҚР Президентінің 10.07.2021 № 620; 23.01.2023 № 109 Жарлықтарымен.

16. Комиссия өз құзыреті шегінде мынадай құқықтарға ие:

1) сайлау мен республикалық референдумдарды әзірлеу мен өткізуге байланысты мәселелер бойынша мемлекеттік органдар мен ұйымдардың есептерін, сондай-ақ сайлау және республикалық референдум туралы заңдардың сақталуы мәселелері бойынша қоғамдық бірлестіктер органдарының ақпаратын тыңдау;

2) мемлекеттік органдардан, ұйымдардан, олардың лауазымды адамдарынан Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен қажетті ақпарат пен материалдарды сұрату және алу;

3) алып тасталды - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758 Жарлығымен;

4) Қазақстан Республикасы заңдарында, Президенттің және Үкіметтің актілерінде көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыру.

Ескерту. 16-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758 Жарлығымен.

16-1. Комиссия:

1) Қазақстан Республикасының сайлау туралы заңнамасын сақтауға және Қазақстан Республикасының сайлау жөніндегі заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдауға;

2) сайлау комиссияларының шешімдеріне және әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) өтініштер мен шағымдарды уақтылы қарауға;

3) мемлекеттік аудит барысында анықталған (анықталудағы) бұзушылықтар мен кемшіліктерді жою жөнінде шаралар қабылдауға;

4) әрбір азаматқа оның құқықтары мен мүдделеріне қатысты құжаттармен, шешімдермен және ақпарат көздерімен танысуға мүмкіндікті қамтамасыз етуге;

5) Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңнамасын сақтауға, басқа адамдардың құқықтарын, бостандығын, абыройы мен ар-намысын құрметтеуге міндетті.

Ескерту. Ереже 16-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758 Жарлығымен.

3-тарау. Комиссияның қызметін ұйымдастыру

Ескерту. 3-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

17. Комиссия Қазақстан Республикасының Конституциясында белгіленген тәртіппен Төраға және алты мүшеден тұратын құрамда құрылады.

18. Комиссияның Төрағасын Қазақстан Республикасының Президенті қызметке тағайындайды және қызметтен босатады.

19. Комиссияның мүшелерін екі-екіден тиісінше Қазақстан Республикасының Президенті және Қазақстан Республикасы Парламентінің Палаталары тағайындайды.

20. Комиссия Төрағасының орынбасары мен хатшысы комиссияның бірінші отырысында сайланады.

Орталық сайлау комиссиясының Төрағасы, мүшелері және оның аппаратының қызметкерлері өкілеттіктерін кәсіби тұрақты негізде жүзеге асырады.

Ескерту. 20-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758 Жарлығымен.

21. Комиссияға басшылықты Төраға жүзеге асырады.

22. Комиссияның Төрағасы:

1) алып тасталды - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758 Жарлығымен;

2) Қазақстан Республикасының Президенті қызметіне кіріскен кезде Президентке Комиссия белгілеген үлгідегі тиісті куәлік пен омырауға тағатын белгіні, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің байрағын және ерекше үлгідегі "Алтын Қыран" ("Золотой Орел") орденін тапсырады;

3) Комиссия аппаратының құрылымы мен штат кестесін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген мөлшерде және еңбекақы төлеу қоры шегінде бекітеді;

4) Парламенттің бірінші сессиясында, Мәжіліс Төрағасын сайлағанға дейін, Қазақстан Республикасы Мәжілісінің отырыстарында төрағалық етеді;

5) сотта және басқа мемлекеттік органдарда Комиссияның мүдделерін білдіреді, сондай-ақ Комиссияның мүдделерін білдіру жөніндегі өкілеттіктерді тиісті сенімхатты беру арқылы басқа адамдарға беруге құқылы.

Комиссияның Төрағасы болмаған кезеңде оның өкілеттіктерін орындауды Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес оны алмастыратын тұлға жүзеге асырады.

Ескерту. 22-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Президентінің 26.09.2018 № 758 Жарлығымен.

23. Комиссияның отырыстары сайлау науқанын әзірлеу мен өткізу кезеңінде кемінде екі аптада бір рет өткізіледі. Өзге уақытта Комиссияның отырыстары қажеттігіне қарай Комиссия Төрағасының немесе мүшелерінің кемінде үштен бірінің бастамасы бойынша өткізіледі.

Комиссияның отырыстары, егер оларға Комиссия мүшелерінің жалпы санының кемінде үштен екісі қатысса, заңды болады. "Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы" және "Республикалық референдум туралы" Қазақстан Республикасының конституциялық заңдарында белгіленген өзге жағдайларды қоспағанда, Комиссияның шешімдері оның мүшелерінің жалпы санының көпшілік дауысымен ашық дауыс беру арқылы қабылданады.

Оның шешімімен келіспеген Комиссияның мүшелері айрықша пікір білдіруге құқылы, ол жазбаша түрде Комиссия отырысының хаттамасына қоса тіркеледі.

24. Комиссия қызметінің ұйымдастырушылық және ақпараттық-құқықтық қамтамасыз етілуін оның аппараты жүзеге асырады.

25. Комиссияның аппаратын Комиссияның Төрағасы қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын Комиссия аппаратының басшысы басқарады.

4-тарау. Комиссияның мүлкі

Ескерту. 4-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

26. Комиссия Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда жедел басқару құқығында оқшауланған мүлкі болуы мүмкін.

Комиссияның мүлкі оған меншік иесі берген мүлік, сондай-ақ өз қызметі нәтижесінде сатып алынған мүлік (ақшалай кірістерді қоса алғанда) және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен қалыптастырылады.

27. Комиссияға бекітілген мүлік республикалық меншікке жатады.

28. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше белгіленбесе, Комиссия өзіне бекітілген мүлікті және қаржыландыру жоспары бойынша өзіне бөлінген қаражат есебінен сатып алынған мүлікті өз бетімен иеліктен шығаруға немесе оған өзгедей тәсілмен билік етуге құқығы жоқ.

5-тарау. Комиссияны қайта ұйымдастыру және тарату

Ескерту. 5-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Президентінің 23.01.2023 № 109 Жарлығымен.

29. Комиссияны қайта ұйымдастыру және тарату Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының қарамағындағы ұйымдардың тізбесі

Ескерту. Ереже тізбемен толықтырылды - ҚР Президентінің 29.01.2015 № 995 Жарлығымен.

"Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының Инженерлік-техникалық орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны.